

บันทึก

เรื่อง การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินในโครงการแหล่งน้ำในไร่นาของกรมพัฒนาที่ดิน

สำนักงานงบประมาณได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๑๕/๑๔๐๓๘ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรื่อง ส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่จะสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อุปกรณ์ตลอดจนเงินจากงบประมาณแผ่นดินเข้าไปทำการก่อสร้าง ขุดลอก ขุด หรือเจาะ บ่อน้ำ สระน้ำ หรือคลองส่งน้ำในที่ดินของเอกชนที่ให้ความยินยอมแล้ว และยกบ่อน้ำ สระน้ำ หรือคลองส่งน้ำนั้นให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนดังกล่าว โดยทางราชการไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนใด ๆ จะเป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า^๑ โครงการแหล่งน้ำในไร่นาภาคตะวันออกเฉียงเหนือของกรมชลประทานสามารถดำเนินการได้โดยถูกต้องตามหลักกฎหมายสำหรับโครงการอื่นของสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ และกรมทรัพยากรธรณี จะเป็นกรณีที่สามารถดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ สมควรพิจารณาเป็นรายกรณีตามหลักกฎหมายดังกล่าว นั้น เนื่องจากในงบประมาณปี ๒๕๓๖ กรมพัฒนาที่ดินได้รับงบประมาณสำหรับโครงการแหล่งน้ำในไร่นาจำนวน ๑,๒๐๐ บ่อ เป็นเงิน ๓๖ ล้านบาท โดยจะดำเนินการทั่วประเทศในลักษณะเดียวกันกับงานของกรมชลประทาน แต่โดยที่ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวข้างต้นมิได้กล่าวถึงโครงการแหล่งน้ำในไร่นาของกรมพัฒนาที่ดินด้วย สำนักงานงบประมาณจึงขอหารือเพิ่มเติมว่าในกรณีของกรมพัฒนาที่ดินนั้นจะสามารถดำเนินการได้โดยถูกต้องตามหลักกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อที่สำนักงานงบประมาณจะได้พิจารณาอนุมัติเงินประจำงวดให้กรมพัฒนาที่ดินไปดำเนินการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานงบประมาณและผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมพัฒนาที่ดิน) แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การขุดสระน้ำขนาดเล็กขึ้นในไร่นาตามโครงการนี้ (งานอนุรักษ์ดินและน้ำ รายการขุดสระน้ำขนาดเล็กในไร่นา ปริมาตร ๑,๒๕๐ ม^๓ ตามแผนฟื้นฟูการเกษตร ๑,๒๐๐ บ่อ) มีวัตถุประสงค์เพื่อการกักเก็บน้ำ ซึ่งนอกจากจะสามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งแล้ว ยังเป็นการกระจายความชุ่มชื้นในดิน โดยมีผลต่อที่ดินแปลงนั้น และแปลงข้างเคียงด้วย และการมีสระน้ำกระจายเป็นจำนวนมากในพื้นที่จะเกิดผลต่อส่วนรวมให้ท้องที่นั้นมีสภาพของดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์ อันจะส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตและรายได้ของ

^๑ บันทึก เรื่อง การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินในการก่อสร้างหรือปรับปรุงทรัพย์สินในที่ดินของเอกชนที่ให้ความยินยอมแล้ว ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๕๐๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๓๖

เกษตรกร การเริ่มดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวในที่ดินของเอกชนบางรายนี้มีลักษณะเป็นการ
 สาธิตวิชาการด้านอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรได้เห็นและขยายผลต่อไป และใน
 ที่สุดผลที่ได้รับจะทำให้สภาพของดินและน้ำดีขึ้นโดยส่วนรวมการนำเงินแผ่นดินไปใช้เพื่อการ
 ดังกล่าวจึงเป็นการใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของรัฐ (public purpose) อันเป็นการ
 ถูกต้องตามหลักรัฐธรรมนูญทั่วไปในเรื่องนี้แล้ว ทำนองเดียวกับที่คณะกรรมการกฤษฎีกา
 (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในการตอบข้อหารือข้อกฎหมายของ
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตามบันทึก เรื่อง การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินในการก่อสร้าง
 หรือปรับปรุงทรัพย์สินในที่ดินของเอกชนที่ให้ความยินยอมแล้ว^๒

(นายไมตรี ดันเต็มทรัพย์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๓๖

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น